rūtu

modol vāci kiyval gosţi

id kalit ropo tanvang kāryang pūri kiyan sāṭi, yūdulke āyva yūdulk āyur vūrkun gir bagavantal bahan vāḍakam kīntoro ijrayēl jātitur kari kiyana injer id rūtu inval pustaknaga lihi kīsi manta. rūtu inval veylo mōyab dēsna ānd, ijrayēl dēsna āyo. pōsaṭi veylo āta ad nayomina cokoṭ-vāyuṭ sūḍan sāṭi rūtu tanva parjatun suṭi kīsi, ijrayēl dēsnaga vānta. ijrayēl dēsnor dāvid rājal ani vōnur totturkun id rūtu bahan aval āsi niltayo, id katataga lihi kīsi manta.

id katatun vāci kiyan mune id gosţi kari kīmţ

tole ijrayēl dēsnaga yūda jātitun ropo undi niyam matta. batal itteke kuṭumbataga ivir markmanji ḍagur mari marming āsi mārteke, sērnḍu taṅgen tuṅgsi, tādana āstitun poro adikār vāle āntor. uṇḍe vūrkun mari-miyaḍ jalma āteke, ad āsti markna ānta. undi mōka vorore manji mārteke, ad āsti karumnor pālevāṇḍan ānta. bōrte vōna kuṭumbatal uṇḍe gir pisi mandantero, vūr samdira cokoṭ-vāyuṭ sūḍval jimedāri vōr pālevāṇḍan poro mandanta.

id pustaknal karivalik gosting

bagavantanang icang nama parur ahan pūre māyval.

barosate pisvalir hindal bagavantal tanvang kāryang pūri kiyval.

dusrurkun madat kiyvaḍun hindal, kuṭumbamun poro, sōptalir poro barosa irvaḍun hindal, vūra pisval tarika māryusi, bagavantal vūrkun ānand siyval. bagavantana cokot-pān sirip yūdulkun sātine āyo bati samdi jātinur sāti

manta.

bagavantal jagduniyata parjatun cokot sūḍval ani vūra pisvaḍun ropo tanvaṅg kāryaṅg pūri kiyval āndur.

baga batal manta

yelimelekna kuṭumbataga vele duksa vāyval 1:1-5
nayomi betleham caharte malsi sonval 1:6-18
nayomi ani rūtu betleham caharte yevval 1:19-22
bōyajna polamnaga rūtu sarva perval 2:1-7
bōyaju rūtun poro daya tohval 2:8-13
bōyaju duparita nehli tinle rūtun kēyval 2:14-16
bōyajun bārete nayomi kēnjval 2:17-23
nayomi rūtun saṅga batal bahan kiyana injer vehval 3:1-5
rūtu bōyajun bēṭe māyle sonval 3:6-15
rūtu kaḍatal nayominaga malsi sonval 3:16-18
bōyaj ani uṇḍe voror pālevāṇḍal 4:1-12
rūtu marin jalma siyval 4:13-17

yelimelekna kuţumbataga vele duksa vāyval

rūtu ani bōyajna vēli 4:18-22

nāy vehvalir adikārir rāj tākusval gaţkate* ijrayēl dēsne karu arta. te yūda yēriyata betleham cahartal voror māynal tanva bāykon ani ivir markun piysi, mōyab dēsne pisle sottor. ² vōr māynana porol yelimelek. vōna bāykona porol nayomi.* ivir marknaṅg porolk mahalon ani kiliyon. vūr yūda yēriyata betleham caharte manval yepratiyulk inval sagater āndir. vūr mōyab dēsne sonji, aga piser matter.

³ahan piser maneke, nayominor māḍso yelimelek mārtor. te rāṇḍe veylo nayomi ani tānur ivir marke meysi matter. 4-5 vūr mark möyab dēsnaṅg pēkin tuṅgter. av pēkiknal undita porol vōrpal, undundita porol rūtu. ahan kami jāda daha sālk āta peje mahalon ani kiliyon gir mārter. te nayomi māḍso ani mark selva pōsaṭi veylo āta.

nayomi betleham caharte malsi sonval

6-7 ahan möyab dēsnaga piser maneke nayomi, "tanva dēsnaga paṇṭaṅg muktari paṇḍnal bagavantal tanva parjatun āsirvād sīsi, pir vāyustor*" injer kēnjta. aden sāṭi nayomi ani tānaṅg kōryak agaṭal yūda yēriyate sonle tayar āsi, sariy pesitaṅg.

^{* 1:1} ijrayēl dēsnaga rājan nēmi kiyvak modol * 1:2 nayomi itteke kusite ani ānandne manval veylo injer artam * 1:6-7 tanva dēsnur sāṭi bagavantal kāneta intajam kītor

⁸ bati ahan sonjer maneke, nayomi kōryakun tōḍo, "miraṭ mī seḍmite malsi soṇṭ.* sātur nā markun poro ani nā poro mīva māriyo ad permatun tohtiṭ. ahne bagavantal mī poro gir tanva māriyo ad permatun tohir. ⁹ bagavantal mīkun āsirvād sīsi, miraṭ uṇḍe undi jōka marmiṅg āsi, mīkun rōn-racca sīnur" injer kōryakun kalita.* ¹⁰ aske raṇḍute kōryak jōrte āḍser, "nī saṅgane nī lōkurga vāntom" ittaṅg.

¹¹ bati nayomi, "nā köryakniț! miraț nā sanga bāri vāntiț? mī sedmite malsi sonț, mīkun tungle, unde nā pīțe mark puțanir intiț ki batal? ^{12–13} nā köryakniț! mī sedmite malsi sonț, nana unde voron tunga paronacor mātarina āton, undi möka nākun barosa manta injer nēnd böne tungsi, ivir markun jalma sīkater, vūr daguk ānal vēri, vūr sāţi miraţ manda parkiţ ki batal? nā köryakniţ! manda parviţ, bagavantal nākun bayman ātor, aden sāţine mīkun lākta duksat ter nākun adik duksa lākta" injer aven tōdo vehta.

¹⁴ad kēnci unde adik ādtang. ad vakatne vorpal poradun kalisi, tanva sedmite sonle pesita. bati rūtu poradun urngi kīsi, matta.

¹⁵te nayomi, "icula! nīva sēriyaḍ tanva parjataga tanva pēndaga malsi sonjer manta. nime gir tān saṅga son" injer vehta.

16 bati rūtu, "'nā pejey vāyma, suṭi kīsi son' injer nākun julma kiyma. nime baga dāki aga vānton, nime baga mandki aga mandanton, nī lōkure nā lōkur, nī bagavantale nā bagavantal. ¹⁷ nime baga sāki aga nana gir sāka ani agane nākun māti kīnir. maran tapsi dusro batay nihgaṭal nākun pāki kiyarte, bagavantal nākun bey ḍagur siksa siyir" injer itta. ¹⁸ id gosṭi kēnci, tanva saṅga vāyle, rūtuna man mārita injer nayomi samje māsi, ad gosṭit bārete julma kiyvakne dab matta.

nayomi ani rūtu betleham caharte yevval

¹⁹ ahan av rand tākser betleham caharte yevtang, yevta peje, ad cahartur samdire aven sūdsi, gul kusi āter. veylok aveknaga vāsi, "id nayomi ānd ki?" injer undit undi pūsi kītang.

²⁰ te nayomi "hō nayominay āndun. bati nākun nayomi injer kēymaţ. bāriteke vōr sarvasaktivantal bagavantal nākun bey duksa sītor. aden sāţi nākun nayomi* invaḍun badli māra* inţu. ²¹ nan igeţal soneke, gan-gōtne sotton.* bati inke bagavantal nākun pōsaţin dāt

^{* 1:8} tamva beyena rōn sonji uṇḍe marmiṅg āyavaco inval artam * 1:9 kalival selete mukka burval * 1:20 nayomi itteke kusite ani ānandne manval veylo injer artam * 1:20 māra itteke duksate manval veylo injer artam. * 1:21 selete "igeṭal soneke nahga samdiy matta" injer manta.

malusi tattor.* miraț nākun nayomi injer bāri kēyantiţ? maha saktivantal bagavantal nākun bayman āsi, bey duksa sītor" injer vehta.

4

²² ahan nayomi ani mōyab dēsna tanva kōriyaḍ rūtu, mīre māsi vanjina paṇṭa koyval kālam modol āneke, betleham caharte yevtaṅg.

bōyajna polamnaga rūtu sarva perval

2 nayominor māḍso yelimelekna kāndāntor ḍagur danevantal pālevāndal mattor, vōna porol bōyaju. ²nayomin saṅga mōyabna rūtu, "nākun polamknaga sarva perle sonda sīm āti.* polamknaga panta koyusval kārobāri bōre nā poro daya tohci sarva perle vopanurte, aga sarva peranton" injer pūsi kīta. aske nayomi, "nā kōryadi son" injer vopta. ³te rūtu undi polamnaga sonii, aga manyal kārobārin "id polamnaga sarva perkay?" injer pūsi kīta. ani būytalir koyneke suti kītatun pejey-pejey perser matta. tana perser manval polam yelimelekna kāndāntor bōyaj inval cutamna ānd inval tān tāva sele matta.

⁴bōyaju betlehamnal polamnaga vāsi, būytalir saṅga, "bagavantal mī tōḍo manir" ittor. te vūr malsi "bagavantal nīkun āsirvād siyir" itter. ⁵ aske bōyaj būytaliror kārobārin saṅga, "ad bad ḍiya ānd?" injer pūsi kītor. ⁶ te vōr kārobāri, "nayomin saṅga vāta, ad mōyab dēsna ḍiya ānd. ⁷ 'būytalir pejey sarva pera sīm' injer nākun pūsi kīta. te 'pera' injer vehton. te sakeḍalte iṅke vēri, perseren manta. bati gaṭkamen mātram guḍsetaga sonji āram yēcci vāta" injer bōyajun vehtor.

bōyaju rūtun poro daya tohval

⁸aske bōyaju rūtun saṅga, "bāyi nā gosti kēnja, id nā polamun suti kīsi, dusrona polamnaga sonma. igen nāvang būytekun karum sarva perser man. ⁹vūr būytalir bagate panta koyser mandantero, vūr pejeyen sarva perser man. vūr diyurkun böre nīkun nōyusva injer hukum sīton. nīkun yēr vatka vasteke, būytalir cēndi kīsi irtang buddinaga sonji, yer un" injer vehtor. ^{10–11} aske rūtu bōyajun poro vele mānde mur-ţoṅgraṅg koţsi būḍ sūdser, "nanate dusro dēsnona āndun, bati nā bārete batal kari kīsi, nā poro daya tohcer manti?" injer gul āsi, bōyajun pūsi kīta. te bōyaju, "nī mādso mārta peje, nime nīva pōradun kīta cākoratun bārete nākun samdo vodki āta. nime nīva kutumbatun ani nīva dēsun suti kīsi,

* 1:21 selete "nākun batay selvakne malusi tattor" injer manta. * 2:2 musaparir āyi, rāṇḍe veylok āyi, pōsaṭir āyi seleke uṇḍe dusrur bōre garib lōkur āyi, koyneke vahukne tūrta sarva pera vaco injer hebriyulkna niyamnaga lihi kīsi manta.

iden mune voḍki sele matter vūr parjataga pisle vāti. ¹² bagavantal nime kīta aden malsi āsirvādna paṇḍi sīnur. ijrayēlknor bagavantanaṅg mārelkun būḍ volsi bace māyle vāti. vōre nīkun ḍagur inam sīnur" injer vehtor. ¹³ te rūtu, "mālka, nan nīvaṅg būyteknaga undita āyvek gir nā poro daya tohci, nā saṅga cokoṭe vaḍkti. nīva daya nā poro mani" injer itta.

bōyaju duparita nehli tinle rūtun kēyval

¹⁴duparita yēlate, "nime ige vāsi, icur sāri yēcci kuside tin" injer bōyaj tān sanga vehtor. te būytalir karum nehli tinle utta. aske bōyaju tān poheng sītor. te tindanaccor tinji icungsi meyusta. ¹⁵ ani sarva perle tētta. aske bōyaj būytalir sanga, "rūtun sadin karum gire pera sīmtu. bōre tān āpusmat. ¹⁶ sarva pernal tān sāţi muţinagaţal icuk-icuk tuhcer sonţt. tān bōre rāng siymaţ" injer būytalirkun hukum sītor.

bōyajun bārete nayomi kēnjval

¹⁷ te rūtu nulpe vēri ad polamnagan vanjina sarva perta ani aven kohkta. te av lage undi bīvdamen ātang. ¹⁸ av vanjing piysi, rūtu betleham caharte manval ron vāta. aske ātihare nayomi sūdta. te tana petimen tineke meyusi tattang av poheng ātiharen sīta. ¹⁹ aske ātihare, "nēnd nime baga kām kīti? bona polamnaga

sarva perti?" injer pūsi kīta. "nī poro daya tohvan bagavantal āsirvād siyir" injer itta. te rūtu, "ad polamnor mālkana porol bōyaju bere" injer vehta. ²⁰ aske nayomi, "vōr bōyai mākun karumnore pālevāndal āndur. pisi matturk ani sāturk gir vōr madat kīser mantor, mākun gir cokot-vāyut sūdvalirgatal voror āndur, māriyo ad perma tohval võr mäynan bagavantal äsirväd siyir" injer kõryadun sanga vehta. ²¹ aske mōyab dēsna rūtu, "acore āyva, nā sanga 'tanva panta samdo koysi mārnal vēri tanvur kām kiyvalir barobar sarva perle vara' injer vehtor" itta. ²²te nayomi, "nā kōryadi, vōnaṅge būytekun karum sarva perser man, dusrona polamnaga sonma, undi mōka dākite bōre nīkun taklib sīnir" injer kōryadun vehta. ²³ te rūtu vanjina panta koyval kālamnal te gohkna panta koysi mārnal vēri, bōyajnang būytekun sanga sarva perser ātiharena ron piser matta.

nayomi rūtun saṅga batal bahan kiyana injer vehval

Jundi diya nayomi rūtun saṅga, "nā kōryaḍi, nīkun voror māḍso matteke, nīva cokoṭ-vāyuṭ samdo sūḍsi yētndur. iden bārete nana tapvak batal ter kiya lāgar. ² bōnaṅg būytekun pejeyen nime sarva pertiyo vōr bōyaju mākun karumnor pālevāṇḍal āndur. icula! nēṭa rātun kaḍataga gohk kohkusi tuḍusantor.

³ nime yēr tuṅgsi, gama gama gāḍi siyval niy (seṇṭ) sōksi, nihga manvaliknagaṭal cokoṭna kapḍi pōṇḍsi, kaḍataga son. vōr tinal unal vēri vōn disvak man.

⁴ vōr baga mīṇḍantoro ad dihante sūḍsi, vōn karum sonji, vōnaṅg astur kālkna dupaṭi terisi kālvaḍa mīṇḍa. nime batal kiyanayo vōr vehantor" injer itta.

⁵te rūtu, "miraṭ vehta tīr kīnton" injer ātiharen javab sīta.

rūtu bōyajun bēţe māyle sonval

⁶ rūtu kaḍataga sonji, ātihare vehta tīr samdo kīta.

⁷ bōyaju peṭimen tinji, ānandne ad rāsita handa bāj sonji, mīṇḍtor. aske rūtu nehāre sonji, vōnaṅg astur kālkun poroḍa dupaṭi terisi agane mīṇḍta. ⁸ naḍḍum narka jōpne miḍuṅgneke kudurkne āsi tēttor ani tanvaṅg astur kālkun karum undi veylo mīṇḍsi manval kari kītor. ⁹ ani, "nime badeni āndi?" injer bōyaj pūsi kītor. te "mālka! nana rūtuna āndun. nime nākun karumnor pālevāṇḍani āndi ani nāva cokoṭ-vāyuṭ sūḍval iimedāri nī poro manta. aden sāti

nīva dupaţi, nā poro jarasi muca"* injer itta.

¹⁰te bōyaju, "bāyi, bagavantal

nīkun āsirvād siyir, nime pahje

itteke garibe āyi danevantale

āyi diyon sūdsi, tunga parndi.

bati nime ahan kiymaki, nime

nayomina kutumbat poro modol tohta dayatunter adik nīva māriyo ad permatun tohcer manti. 11 aden sāti bāyi nime verima, nime itta ad samdo kīnton, nime cokotna gun-gān vāle pēdini āndi inier samdirkun tāvaye. 12 nana karumnor pālevāndana inval karale ānd ani nīkun cokot-vāyut sūdvana āndun. bati nākun ter karumnor unde voror mantor. 13 id rātun nime igen man. nīva jimedāri vētantor batalo sakren von pūsi kīsi, kari kīnton, undi moka vor jimedari yetveke, nanay niva jimedāri yētanton injer jīva vāle yehōva bagavantana porode vot vātsi vehcer manton, ujde mānal vērite, igene narma" injer vehtor. ¹⁴te ad võna kālvaday narumta. voron voror vodke māyvak jur-jur sikati maneken tētta, aske bōyaju, "nime kadataga vāta gosti bōne vehma" injer rūtun saṅga ittor. ¹⁵ ani "nīva koṅgu tāra" ittor. ahan ineken

^{* 3:9} cokoţ-vāyuţ sūḍval jimedāri yētton injer samdirkun tohan sāţi, yūda jātiter marmiṅg āneke, novral novrin ihne dupaţi mucusīntor.

ad tārta. te bōyaj sāruṅg adliṅg vanjiṅg kahci gaṭi dohci, tōcustor. aske rūtu caharte malsi sotta.*

rūtu kaḍatal nayominaga malsi sonval

¹⁶ tanva ātiharena rön yevta peje rūtun, "nā köryadi, nime sotta kām batal āta?" injer nayomi pūsi kīta. aske rūtu, tanakun böyaj batal bahan kīka injer vehtor ad samdo vehta. ¹⁷ "ade āyva vör, 'rikam keykne ātiharena rön sonma' inji, sārung adling vanjing sītor" injer gir vehta. ¹⁸ aske nayomi, "nā köryadi, batal bahan jargantayo kare mānal vēri dīra. id gosti nēndu tivusnal vēri, vör böyaj gap-cuk manor" injer rūtun vehta.

bōyaj ani uṇḍe voror pālevāṇḍal

ad vakatne bōyaju caharta pāṭakun karum manval parja udval jāgataga uttor. tana vehci mattor vōr cokoṭ-vāyuṭ sūḍval pālevāṇḍal vāser maneke, "dāda! ige vāsi uda" ittor. te aga sonji uttor. ² vōr utta peje bōyaju ad cahartur daha jank ḍaguk veḍilkun gir kēyustor. te vūr vāsi aga utter. ³ aske bōyaj vōr pālevāṇḍan saṅga, "mā pālevāṇḍal yelimelekna veylo nayomi mōyab dēsnal malsi vāta. ad nayomi iṅke, 'tanvor māḍso yelimelekna bomi vomka'

injer manta. ⁴ iden bārete nīkun gir voḍki arusana injer vicar kīton. ige ucci manvalir veḍilkun mune ani vīr samdir mune id bomitun yētka indkite, yēta. undi mōka yēton indkite, nākun veha. ad bomitun yētval hak nī pejey nākune manta" injer vehtor. te vōr pālevāṇḍal, "nanay yētanton" ittor.

⁵ aske bōyaju pālevāṇḍan saṅga, "nayominagaṭal ad bomi yētan nēṭi, sātor vōr mahalonta bāyko mōyab dēsna rūtun gir nimey tuṅga lāgar. bāriteke ad jāyjatun poro sātor vōna porol rāki kiya lāgar" injer vehtor.

⁶ ad kēnci, vōr pālevāṇḍal, "ahan behete, nana yēta paron. bāriteke nā tōḍo puḍtur markna poroḍe ad āya paro. aden sāṭi nā badli nimey ad bomita īsatun yēta" injer vehtor.

⁷ tole ijrayēl jātitaga cuṭal-band tamva tama jāyjatun yētneke āyi, vomneke āyi, voror tanva cepul teṇḍsi uṇḍe voron siyana. vomta yēttata pūri kiyan sāṭi ītal rivaj tākser matta. ⁸ aden sāṭi vor pālevāṇḍal, "nimey ad bomitun yēta" inji, tanva cepul ṭeṇḍsi bōyajun sītor. ⁹ aske bōyaj ḍaguk veḍilkun mune ani aga manvalir samdir saṅga, "nēṇḍ miraṭe gava mantiṭ. yelimelekna, kiliyonta ani mahalonta samdo jāyjatun nayomina keydal yētton. ¹⁰ sātor vona poroḍe jāyjat rāki kiyan sāṭi, vona porol kutumbataga ani caharta

^{*} **3:15** selete "aske bōyaj malsi caharte sottor" injer manta.

rūtu 4

janoba lekatal pāsi vāṭvak manle, nana mahalonta bāyko mōyab dēsna rūtun saṅga pāṭ ānton. id samdotun nēṇḍ miraṭe gava mantiṭ" injer vehtor.

11–12 ad kēnci aga ucci manvalir vedilk ani ad pāṭaknaga nilsi manvalir parja, "hō! hō! mamoṭe gava mantom. bagavantal yākobnaṅg* bāykok rāhel ani lēyan āsirvād sītape, nīva rōn vāta veylon gir vele mari-miyaḍ āyan lāsi āsirvād siyir. yepratiyulkna sagaturgaṭal dan-davlatne baḍe māsi betleham cahartaga cokoṭna porol kamay kīnir. bagavantal id diya pēḍin hindal nīkun siyval santān, tāmaru ani yūdanor mari peresuna* kuṭumbat dāt baḍe māyir" injer itter.

rūtu marin jalma siyval

¹³te böyaju rütun sanga pāṭ āsi, tanva rön vötor. tān sanga maneke, bagavantal tān āsirvād sītor. te ad pīṭe manji, marin jalma sīta. ¹⁴⁻¹⁵ aske veylok nayomin sanga, "nīva köriyaḍ nīkun yēḍvir markun ter adik mayate sūdanta. bagavantane dagur-pān vāyi bāriteke nīkun taṅgmarin sītor ani vōr nīva mātari-pānda jimedāri yētanur. vōr moḍḍal pūro ijrayēl dēsnaga cokoṭna porol kamay kiyir. vōr moḍḍal nīkun ānand sīnur ani mātari pānde pōsi kīnur" injer ittaṅg. ¹⁶ aske nayomi vōr moddan kōrate

yēcci, vōn markiṅg kīser matta.

¹⁷ājubāju manvalik veylok, "vōr moḍḍal nayomin sāṭi puḍtor" inji, vōn obedu* inval porol dostaṅg. vōr obedu yesayin miytor. yessayi dāvid rājan miytor.

rūtu ani bōyajna vēli

- ¹⁸ id peresuna kāndānta vēli: hesron peresna kāndāntor. ¹⁹ rāmu hesronta kāndāntor. amminadābu rāmuna kāndāntor.
- ²⁰ nayasõn amminadābna kāndāntor.

salmān nayasōnda kāndāntor.

- ²¹ böyaj salmānta kāndator. obed böyajna kāndator.
- ²² yessayi obedna kāndator. dāvid yesayina kāndator.
- * 4:11-12 bagavantal yākobna porodun badli kīsi ijrayēl injer irtor. * 4:11-12 peresu yūdanur marknagaţal voror āndur ani yākobnor tangmari āndur. vor madanor mari āyor bati vona kuţumba samdir tādal-tamukun ter adik bade māta. boyajnur totturgaţal peresu voror āndur. * 4:17 obedu itteke seva kiyval injer artam

